

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PROFESINIO MOKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-450
PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-888 38 STRAIPSNIO 1 DALIES PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIIIP-4978, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489
69 STRAIPSNIO 1 DALIES PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-4979 IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIŲ S. LENGVINIENĖS IR I. KAČINSKAITĖS-
URBONIENĖS 2021 M. SAUSIO 22 D. PASIŪLYMŲ DĖL ŠIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ**

2021 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2021 m. vasario 17 d. sprendimo Nr. SV-S-46 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 14 ir 15 punktus, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-888 38 straipsnio 1 dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4978 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4978) ir Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 69 straipsnio 1 dalies pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4979 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4979) (toliau kartu – Projektai) siektiui plėsti stipendijų ir materialinės paramos gavėjų ratą ta apimtimi, kad stipendijas galėtų gauti mokiniai, besimokantys ne tik pagal formaliojo profesinio mokymo programas, bet ir jų modulius, tačiau nepritarti siūlomoms teisinio reguliavimo priemonėms, taip pat nepritarti Lietuvos Respublikos Seimo narių S. Lengvinienės ir I. Kačinskaitės-Urbonienės 2021 m. sausio 22 d. pasiūlymams dėl Projektų ta apimtimi, kad į valstybės finansuojamą vietą teisės neturintys mokiniai negalėtų pretenduoti į Vyriausybės nustatyta tvarka mokamas socialines stipendijas ir teikiamą kitą materialinę paramą, o mokiniai, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, negalėtų pretenduoti į Vyriausybės nustatyta tvarka mokamą mokymosi stipendiją, ir siūlyti Seimui Projektus tobulinti atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Pagal Projektais siūlomą teisinį reglamentavimą stipendijas ir materialinę paramą galėtų gauti mokiniai, besimokantys profesinio mokymo įstaigose ne tik pagal formaliojo profesinio mokymo programas ar jų modulius, siekiantys įgyti pirmąją kvalifikaciją, bet ir tie mokiniai, kurie mokosi pagal tęstinio profesinio mokymo programas ar jų modulius, taip pat mokiniai, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį. Valstybė pirmiausia turėtų skatinti asmenis siekti įgyti pirmąją kvalifikaciją, kuri lemia galėjimą būti konkurencingiems ir saugiems darbo rinkoje. Todėl laikomasi pozicijos, kad būtent nekvalifikuoti asmenys turėtų būti skatinami įgyti bent pirmąją kvalifikaciją, o vienas esminių skatinimo elementų – galimybė gauti stipendijas ar kitą materialinę paramą besimokantiems. Projektais siūloma nuostata, kad stipendijos ir kita materialinė parama būtų mokama besimokantiems profesinio mokymo įstaigose pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, sudaro nelygias galimybes ir diskriminuoja mokinius, kurie mokosi bendrojo ugdymo mokyklose pagal tą pačią

pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį. Taip pat Projektai siūloma nuostata, kad stipendijos ir kita materialinė parama Vyriausybės nustatyta tvarka būtų skiriama tik besimokantiems profesinio mokymo įstaigose, pažeistų mokinių teises, jeigu formaliojo profesinio mokymo programas teisės aktų nustatyta tvarka įgyvendintų kitas profesinio mokymo teikėjas, pavyzdžiui, bendrojo ugdymo mokykla.

2. Atsižvelgiant į tai, kad socialinės stipendijos ir materialinės paramos tikslas yra didinti profesinio mokymo prieinamumą ir gerinti mokymosi sąlygas mokiniams, pablogėjus jų socialinei ir materialinei padėčiai, ir mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, manytina, kad socialinės stipendijos ar materialinės paramos neskyrimas mokiniams, besimokantiems ne valstybės finansuojamoje vietoje pagal profesinio mokymo programas ar jų modulius, nėra tikslingas ir mažintų profesinio mokymo prieinamumą mokiniui, kurio socialinė padėtis blogėja. Siekiant tokius mokinius paskatinti mokytis bei išlaikyti profesinio mokymo sistemoje, socialinė stipendija ir materialinė parama turėtų būti teikiama nepriklausomai nuo to, ar asmuo mokosi valstybės finansuojamoje ar nefinansuojamoje vietoje, – kitaip nei mokymosi stipendija, kuri turi būti siejama su gerais mokymosi rezultatais ir mokymusi valstybės finansuojamoje vietoje.

3. Atsižvelgiant į tai, kad švietimas yra vienas svarbiausių nuteistųjų resocializacijos veiksnių, o profesinis mokymas derinamas su socialinės integracijos priemonėmis, kurios įkalinimo įstaigose padeda kurti humaniškesnę aplinką, pagerinti įkalinimo sąlygas ir nuteistajam grįžti į bendruomenę, ir į tai, kad Europos Žmogaus Teisių Teismas savo praktikoje yra konstatavęs, kad bet koks nuteistųjų teisės į mokslą ribojimas turi nepaneigti teisės esmės, būti proporcingas ir juo turėtų būti siekiama teisėto tikslo, priėmus Seimo narių S. Lengvinienės ir I. Kačinskaitės-Urbonienės 2021 m. sausio 22 d. pasiūlymais numatytą teisinį reguliavimą, siekiantys įgyti pirmąją kvalifikaciją nuteistieji dėl savo teisinio statuso būtų nepagrįstai diskriminuojami kitų profesinio mokymo įstaigose besimokančių mokinių atžvilgiu, kadangi, atsižvelgiant į mokymosi pažangą ir gerus mokymosi rezultatus, jie negalėtų pretenduoti į mokymosi stipendiją. Todėl manytina, kad mokymosi stipendija šiai asmenų grupei turėtų būti mokama, o įvertinus tai, kad ši mokinių grupė yra visiškai išlaikoma valstybės, jiems neturėtų būti skiriama socialinė stipendija ar teikiama kita materialinė parama.

Išplėtus asmenų ratą – papildžius mokiniams, kuriems atimta ar apribota laisvė ir kurie galėtų gauti mokymosi stipendiją už mokymosi pažangą bei pasiekimus, kai mažiausia mokymosi stipendija yra 0,5 bazinės socialinės išmokos dydžio, o didžiausia – 3 bazinės socialinės išmokos dydžiai, pagal preliminarinius paskaičiavimus kalendoriniams metams papildomai iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto reikėtų 53,6 tūkstančių eurų.

4. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šio nutarimo 1–3 punktuose, siūloma Įstatymo projektu Nr. XIIP-4978 keičiamą Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo 38 straipsnio 1 dalį išdėstyti taip:

„1. Mokiniams, kurie mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programas ar jų modulius, siekdami įgyti pirmąją kvalifikaciją, pataisos pareigūnų profesinio mokymo įstaigų ir vidaus reikalų

profesinio mokymo įstaigų mokiniams Vyriausybės nustatyta tvarka gali būti mokamos stipendijos ir teikiama kita materialinė parama. Mokymosi stipendija nemokama mokiniams, neturintiems teisės į valstybės finansuojamą vietą, o mokiniams, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, nemokama socialinė stipendija ir neteikiama kita materialinė parama.“

5. Siekiant, kad Profesinio mokymo įstatyme ir Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme nebūtų dubliuojamas teisinis reglamentavimas, siūloma Įstatymo projektu Nr. XIIP-4979 keičiamą Švietimo įstatymo 69 straipsnio 1 dalį išdėstyti taip:

„1. Mokiniais, kurie mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programas ar jų modulius, stipendijų ar kitos materialinės paramos mokėjimą nustato Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymas.“

6. Atsižvelgiant į tai, kad Projektą nuostatomis įgyvendinti reikės papildomų lėšų iš valstybės biudžeto, siūloma Seimui Projektą įsigaliojimo terminą numatyti 2022 m. sausio 1 d.

Ministras Pirmininkas

Švietimo, mokslo ir sporto ministras